

Wede wordt weer geoogst op de Nederlandse akkers: 'Historisch erfgoed'

Comeback van 'verfplant'

door **Gert van Harskamp**
en **Paola van de Velde**

BAESTERDIJK • Wede is sinds eeuwen terug op de Nederlandse akkers. De 'verfplant' verdween bij de opkomst van de textielindustrie, maar maakt op een Brabants landgoed een voorzichtige comeback, als duurzaam alternatief voor chemische kleurstoffen. „Het is historisch erfgoed dat we hier bewaken.”

Enthousiast loopt tuinder Teun Luijten richting zijn perceel met wede, een plant die op het eerste oog veel weg heeft van een koolsoort. Hij gaat op zijn hurken zitten en breekt een blad bij het begin van de steel af. „Kijk, als je nu even wacht zie je het hier al voorzichtig blauw worden. Deze plant bevat een kleurstof die je dus heel goed kunt gebruiken als verf.”

Tuinder Luijten heeft 2000 vierkante meter wede geteeld en zijn eerste oogst van dit jaar is inmiddels binnen. Luijten runt op het Brabantse landgoed Baest de

biodynamische boerderij De Beersche Hoeve, dat onderdeel is van biologische supermarktketen Odin, een coöperatie. „Het is natuurlijk wel bijzonder. Boeren zijn vooral bezig met voedselproductie, maar de agrarische sector kan ook voor veel chemische producten een oplossing bieden.”

Hoewel wede vooral als verfplant in de textielindustrie werd gebruikt, konden ook kunstenaars niet zonder indigo, het pigment dat uit deze plant wordt gewonnen. Al sinds de Griekse en Romeinse oudheid werd het gebruikt voor het vervaardigen van fresco's en schilderijen. Het koele blauw, dat soms naar zwart neigt, was tot ver in de achttiende eeuw een welkom alternatief voor het uiterst kostbare pigment ultramarijn. Zo is bekend dat Rubens in zijn atelier indigo gebruikte voor de donkere partijen in zijn altaarstukken.

Kunstenares

Voor het initiatief om wede opnieuw te introduceren op de Nederlandse akker, heeft Luijten de handen ineen geslagen met de Friese

Tuinder Teun Luijten is trots op zijn veld vol wede, de plant die vervolgens wordt verwerkt tot verf.
FOTO'S
RIAS IMMINK EN
HELEEN
HAJTEMA

kunstenaars Claudy Jongstra. „Dit is de grootste teelt van wede in de afgelopen honderd jaar”, aldus Jongstra. „Voor mij is het heel belangrijk dat we ons historisch erfgoed niet verliezen. Die moeten we bewaken. Het is mooi om te zien hoe de wede voor blauw en de wouw voor okergeel terugkomen in de Nederlandse

landbouw. Daarnaast gebeurt er in de mode-industrie best veel als het gaat om katoen en textiel, maar qua verf is het nog steeds erg chemisch en veel kleding is toch een weggooiproduct.”

Luijten voelt er wel voor om meer gewassen te telen die voor verf gebruikt kunnen worden. „Je kunt het ook doen met zonnebloem,

wouw en saffloer. De verwerking tot verf is nu nog erg arbeidsintensief. Na de oogst in juli en augustus hebben we een hele stelling gebouwd. Groot vuur onder een ketel water en de bladeren van de wede in een soort filter gedaan en in het water laten zakken, vergelijk het met theezetten. De stroperige blauwe substantie die

overbleef, is bij Studio Claudy Jongstra verwerkt. Ze smeren het uit en hebben het laten drogen. Dan vijzelen ze het tot poeder en zo heb je de grondstof voor verf.” Hij stelt dat het nu commercieel niet toepasbaar is. „Een T-shirt dat normaal voor vijf euro in de winkel ligt, zou nu misschien wel vijftig euro moeten kosten. Maar dit staat nog in de kinderschoenen. De stelling die wij gebouwd hebben, kan heel makkelijk in een fabriek gemaakt worden. Vergelijk het met een brouwerij. Dan wordt het al een stuk interessanter.”

(advertentie)

De Telegraaf

WEBSHOP

Voordeel en inspiratie speciaal voor u

Scan voor meer info!

-57%

DEAL VAN VANDAAG

Geasy Fleece Dekken met Mouwen

Met dit knusse fleece deken heeft u het nooit meer koud. Dit handige deken kunt u dragen als een trui en valt tot op de voeten. Ideaal voor de koudere seizoenen.

- ✓ Bedekt de schouders tot aan de voeten
- ✓ Gemaakt van 100% microvezel
- ✓ Voorzien van handige buidelzak, voor bijvoorbeeld uw telefoon.
- ✓ Gemakkelijk te wassen en pluist niet
- ✓ Hoogwaardige kwaliteit en gemakkelijk te gebruiken
- ✓ Beschikbaar in de kleuren grijs en rood

69,95

29⁹⁹

PROFITEER VAN DEZE AANBIEDINGEN EN MEER OP: www.telegraafwebshop.nl/krant